

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Кафедра фінансів, обліку та оподаткування
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри, д.е.н., професор
_____ Лариса СІДЕЛЬНИКОВА
«16» 09 2025 року

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Михайловій Наталі Вікторівні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Облік, контроль і аналіз в управлінні персоналом підприємства (на матеріалах ТОВ «АЛЬЯНС ТАВРІЯ»)

керівник роботи Пінчук Тетяна Анатоліївна, к.е.н., доцент

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджена наказом закладу вищої освіти від «16» вересня 2025 року № 428-с

2. Строк подання роботи здобувачем 27 грудня 2025 року

3. Вихідні дані до роботи Законодавчі та нормативні документи, підручники, навчальні посібники, періодичні видання, звітність ТОВ «АЛЬЯНС ТАВРІЯ».

4. Зміст кваліфікаційної роботи магістра (перелік питань, які потрібно розробити) Теоретико - методологічні основи обліку, контролю та аналізу в управлінні персоналом підприємства. Організація та методика обліку в управлінні персоналом підприємства. Контрольно - аналітичне забезпечення управління персоналом та напрями його вдосконалення на ТОВ «АЛЬЯНС ТАВРІЯ».

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
Робота містить 6 рисунків та 23 таблиць

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Ім'я, прізвище та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Консультант з написання I-III розділів	Тетяна ПІНЧУК, доцент	16.09.25	24.11.25
Консультант з нормоконтролю	Олена НОВОСЬОЛОВА, доцент	16.09.25	01.12.25

7. Дата видачі завдання 16.09.25 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Огляд літературних джерел з теми	17.09.25-24.09.25	виконано
2.	Складання і затвердження плану роботи	25.09.25-30.09.25	виконано
3.	Написання 1 розділу	01.10.25-17.10.25	виконано
4.	Написання 2 розділу	20.10.25-03.11.25	виконано
5.	Написання 3 розділу	04.11.25-17.11.25	виконано
6.	Формулювання висновків за темою дослідження	18.11.25-24.11.25	виконано
7.	Оформлення роботи	25.11.25-01.12.25	виконано
8.	Надання роботи керівнику для перевірки та написання подання	02.12.25	виконано
9.	Подання роботи для перевірки у КСПНП	09.12.25	виконано
10.	Захист роботи в ЕК	27.12.25	

Здобувач _____ Наталія МИХАЙЛОВА
(підпис) (ім'я та прізвище)

Керівник роботи _____ Тетяна ПІНЧУК
(підпис) (ім'я та прізвище)

АНОТАЦІЯ

Михайлова Н.В. Облік, контроль і аналіз в управлінні персоналом підприємства (на матеріалах ТОВ «АЛЬЯНС ТАВРІЯ»). - На правах рукопису.

Кваліфікаційна робота магістра за спеціальністю 071 – облік і оподаткування. – Херсонський національний технічний університет, Хмельницький, 2025.

Кваліфікаційну роботу магістра присвячено розробці теоретико-методологічних і практичних рекомендацій щодо удосконалення обліку, аудиту та аналізу в управлінні персоналом. Запропоновано методичні підходи до організації аналітичного обліку виплат персоналу з метою підвищення ефективності управління персоналом підприємства.

Ключові слова: виплати персоналу, бухгалтерський облік, аудит, аналіз, підприємство, середня заробітна плата, оплата праці.

ABSTRACT

Mikhailova N.V. Accounting, control, and analysis in enterprise personnel management (based on materials from ALLIANCE TAVRIA LLC). - Manuscript rights reserved.

Master's thesis in the specialty 071 – Accounting and Taxation. – Kherson National Technical University, Khmelnytskyi, 2025.

The master's thesis is devoted to the development of theoretical, methodological, and practical recommendations for improving accounting, auditing, and analysis in personnel management. Methodological approaches to the organization of analytical accounting of personnel payments are proposed with the aim of improving the efficiency of personnel management at the enterprise.

Keywords: personnel payments, accounting, audit, analysis, enterprise, average salary, remuneration.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО - МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ, КОНТРОЛЮ ТА АНАЛІЗУ В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА	10
1.1. Економічна сутність персоналу підприємства та його роль у системі управління.....	10
1.2. Нормативно-правове регулювання обліку й контролю праці та її оплати	23
1.3. Проблемні аспекти обліку, контролю та аналізу виплат персоналу на підприємствах.....	33
ВИСНОВКИ ЗА РОЗДІЛОМ 1.....	41
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ОБЛІКУ В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА.....	42
2.1. Організація бухгалтерського обліку персоналу та розрахунків з оплати праці	42
2.2. Методика бухгалтерського обліку персоналу та розрахунків з оплати праці	50
2.3. Відображення виплат персоналу у звітності підприємства.....	58
ВИСНОВКИ ЗА РОЗДІЛОМ 2.....	72
РОЗДІЛ 3. КОНТРОЛЬНО - АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ТА НАПРЯМИ ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ НА ТОВ «АЛЪЯНС ТАВРІЯ».....	73
3.1. Методика контролю використання трудових ресурсів і фонду оплати праці підприємства.....	73
3.2. Методика аналізу виплат персоналу на ТОВ «АЛЪЯНС ТАВРІЯ».....	84
3.3. Напрями удосконалення обліково-аналітичного та контрольного забезпечення управління персоналом ТОВ «АЛЪЯНС ТАВРІЯ».....	96
ВИСНОВКИ ЗА РОЗДІЛОМ 3.....	104
ВИСНОВКИ.....	105
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	110
ДОДАТКИ.....	117

ВСТУП

Актуальність теми. Пандемія COVID-19, а тепер російсько-українська війна поставили серйозні виклики перед українським бізнесом – як зберегти персонал, розвивати виробництво та не втратити прибуток. Складні процеси, що виникають сьогодні в економічній, політичній та соціальній сферах потребують змін в підходах до управління персоналом.

Основним завданням керівників є визначення напрямів та пошук інновативних методів управління персоналом, які створять передумови для подальшого розвитку підприємств, збільшення частки прибутку через підвищення ефективності використання людського капіталу.

Управління персоналом – це складний і багатогранний процес, який вимагає від керівників гнучкості, знань та навиків приймати рішення у швидкому темпі змін. Час від моменту «планування» до моменту «дія» суттєво скоротився. Сьогодні перед керівниками компаній стоїть велика кількість глобальних викликів, які потребують інноваційних методів управління персоналом та нових підходів.

Для українських компаній ця проблема є надзвичайно актуальною, оскільки в більшості випадків функція управління персоналом розглядається не як окрема функція, а в контексті загальних щодо діяльності підприємств. Функція HR стає важливим інструментом для розвитку бізнесу в умовах нестабільності, оскільки об'єднує в собі широкий спектр функцій, необхідних для виживання та успішного функціонування бізнесу.

Серед сучасних проблем компаній у сфері управління персоналом виокремлюють такі: відтік кадрів працездатного віку (міграція у зв'язку з воєнними діями); внутрішня міграція – проблеми з різними корпоративними культурами, міжрегіональні відмінності між працівниками; зростання кількості вакансій та збільшення конкуренції за працівника; нестача кваліфікованого персоналу; незадоволеність працівників низьким рівнем заробітної плати (у зв'язку із оптимізацією витрат бізнесом); емоційний стан працівників, низька

продуктивність; пошук оптимальних методів мотивації та способів утримання працівників у компанії в умовах нестабільності.

Тенденції в управлінні персоналом весь час змінюються під впливом вдосконалення технологій, розвитку суспільства та економіко-політичних умов. Перші глобальні зміни почали відбуватися в період пандемії, а з початком війни ще більше актуалізувалися. Ми зіткнулися з викликами, які в даний час не мають аналогів у світі. Нові події повністю змінюють відношення працівників до роботи та підхід до виконуваних завдань. Тому компаніям дуже важливо вчасно та ефективно адаптуватись до нових реалій і норм. Інколи, кризи замість того, щоб сповільнити чи зупинити якусь сферу, навпаки дають поштовх для її швидшого розвитку. Саме це зараз спостерігається у сфері управління персоналом, коли проявляється більша винахідливість, з'являються нові тренди, як вітчизняні, так і закордонні. Не виключено, що через війну міжнародні HR-тренди швидше адаптуються і впровадяться в Україні, ніж в інших країнах.

Перехід України до інноваційної моделі розвитку зумовив зростання значущості інтелектуального та творчого потенціалу працівників у формуванні кінцевих результатів діяльності підприємств. У сучасних умовах конкурентоспроможність суб'єктів господарювання значною мірою визначається здатністю залучати й утримувати висококваліфікованих фахівців із відповідним рівнем професійних знань і практичного досвіду. Однією з ключових передумов такого залучення є встановлення конкурентного рівня оплати праці, який має відповідати внеску працівників у досягнення виробничих і фінансових результатів.

У зв'язку з цим аналіз витрат на оплату праці посідає важливе місце в системі економічного аналізу підприємства. Його основною метою є оцінювання обґрунтованості застосовуваних форм і систем оплати праці, виявлення неефективних або надмірних витрат, а також пошук резервів підвищення ефективності використання трудового потенціалу. Реалізація таких завдань сприяє зростанню обсягів виробництва за умови збереження належного рівня якості продукції та послуг.

Виходячи з того, що нестабільна політична та економічна ситуація в

Україні триває, процес управління персоналом в компаніях надалі буде потребувати значних трансформацій та гнучких підходів. Головною умовою успішного управління персоналом є дотримання керівництвом тенденцій у сфері управління трудовими ресурсами.

Керівництво компаній повинно адаптуватись до нових реалій та змінити підхід до HR функцій, включити «HR-інтелект» та дивитись на виклики з творчої сторони, зі сторони інновацій.

Зв'язок роботи з науково-дослідними кафедральними темами. Кваліфікаційна робота магістра виконана відповідно до плану науково-дослідних робіт Херсонського національного технічного університету та в межах науково-дослідної теми «Фінансові інструменти сталого розвитку України в умовах системної економічної трансформації» (номер державної реєстрації 0121U112967). У даній роботі автор дослідив проблеми та перспективи розвитку обліку, аудиту та аналізу в управлінні персоналом підприємства.

Теоретичне і практичне значення теми. Тема дослідження має важливе як теоретичне, так і практичне значення, оскільки витрати на оплату праці є одним з елементів витрат діяльності будь-якого підприємства. Тому ефективне управління персоналом є запорукою успішної та довготривалої діяльності підприємства.

Мета і задачі дослідження. Метою кваліфікаційної роботи магістра є розробка методологічних рекомендацій і пропозицій щодо удосконалення обліку, аудиту та аналізу управління персоналом підприємства.

Реалізація мети дослідження зумовила об'єктивну необхідність виявлення і розв'язання таких завдань:

- дослідити процес управління персоналом підприємства;
- розглянути нормативно-законодавче регулювання виплат персоналу на підприємствах та методологічні основи їх обліку, аудиту та аналізу;
- дослідити сучасний стан та визначити проблемні аспекти розвитку обліку, аудиту та аналізу розрахунків з оплати праці на основі проведеного критичного огляду наукової літератури;
- розглянути особливості формування облікової політики виплат

персоналу на підприємствах;

– проаналізувати діючу методичку обліку персоналу та розрахунків з оплати праці на підприємствах;

– дослідити особливості відображення розрахунків з оплати праці у формах звітності підприємства;

– вивчити процеси автоматизації управління персоналом на сучасному етапі розвитку діджиталізації;

– розглянути методичку аудиторської перевірки та внутрішнього контролю виплат персоналу на підприємствах;

– провести структурно-динамічний та факторний аналіз кадрового потенціалу та заробітної плати на підприємствах;

– розробити рекомендації з вдосконалення обліку, аудиту та аналізу в управлінні персоналом підприємства.

Об'єктом дослідження є управління персоналом підприємства.

Предметом дослідження є перспективи розвитку обліку, аудиту та аналізу в управлінні персоналом підприємства.

Суб'єктом дослідження є товариство з обмеженою відповідальністю «АЛЬЯНС ТАВРІЯ» (далі – ТОВ «АЛЬЯНС ТАВРІЯ»).

Методи дослідження. У процесі дослідження були використані такі методи: методи теоретичного узагальнення і порівняння – для розкриття методологічних основ обліку, аудиту та аналізу виплат персоналу на підприємствах; методи статистичного аналізу – для вивчення, групування і наочного зображення емпіричних даних при аналізі виплат персоналу; методи загальнонаукової абстракції, індукції та дедукції, аналізу і синтезу – при розробці пропозицій щодо удосконалення обліку, аудиту та аналізу виплат персоналу на підприємствах.

Інформаційною базою дослідження є наукові статті, доповіді вітчизняних і зарубіжних вчених за обраною проблематикою; матеріали науково-практичних конференцій, законодавчі та нормативні документи України, спеціалізовані періодичні видання, первинні документи, облікові реєстри, форми звітності ТОВ «АЛЬЯНС ТАВРІЯ» за 2022-2024 рр.

Наукова новизна одержаних результатів. Реалізація підходу забезпечила отримання в процесі дослідження таких науково обґрунтованих результатів:

удосконалено:

- методичні підходи до організації детального аналітичного обліку оплати праці шляхом введення окремих субрахунків третього порядку;

набули подальшого розвитку:

- організаційно-економічний механізм управління людським капіталом інноваційного підприємства, який враховує сучасні вимоги законодавства;

- дослідження розрахунків з оплати праці при нетрадиційних формах зайнятості персоналу.

Практичне значення одержаних результатів. Отримані результати дослідження спрямовані на підвищення достовірності, оперативності обліку, контролю та аналізу в управлінні персоналом, що сприятиме посиленню ефективності управління людським капіталом підприємства. Результати досліджень з удосконалення обліку, контролю та аналізу в управлінні персоналом можуть бути використані в практиці діяльності ТОВ «АЛЬЯНС ТАВРІЯ».

Особистий внесок магістра. Усі подані в кваліфікаційній роботі магістра рекомендації і пропозиції щодо вдосконалення обліку, аудиту та аналізу в управлінні персоналом на підприємствах автор розробив особисто.

Обсяг і структура кваліфікаційної роботи магістра. Кваліфікаційна робота магістра складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Основний зміст кваліфікаційної роботи викладено на 109 сторінках друкованого тексту. Робота містить 23 таблиці, 6 рисунків, 3 додатки. Список використаних джерел налічує 60 найменувань.

Перший розділ присвячено теоретичним і методологічним основам обліку, аудиту та аналізу в управлінні персоналом на підприємствах. Проведено дослідження сутності персоналу, його ролі в системі управління підприємства, законодавчо-нормативного регулювання праці та її оплати, дана критична оцінка сучасного стану обліку, аудиту та аналізу виплат персоналу на підприємствах.

У другому розділі розкрито організацію та методiku бухгалтерського

обліку в управлінні персоналом підприємства, а саме: особливості формування облікової політики, порядок відображення заробітної плати в системі синтетичних та аналітичних рахунків, у формах фінансової звітності, удосконалення організаційно-методичних аспектів бухгалтерського обліку управління персоналом в умовах інформаційних систем і технологій.

У третьому розділі розглянуті питання контрольно-аналітичного забезпечення управління персоналом та напрями його вдосконалення на підприємстві: проведено аналіз динаміки та структури виплат персоналу, факторного аналізу фонду оплати праці та середньої зарплати ТОВ «АЛЬЯНС ТАВРІЯ», розглянуті напрями вирішення нагальних проблем обліку, аудиту та аналізу в управлінні персоналом підприємства.

Характеристика суб'єкту дослідження. ТОВ «АЛЬЯНС ТАВРІЯ» розташоване в місті Херсон. Основним видом діяльності є надання охоронних послуг та реалізація обладнання охоронно-пожежного призначення. Також підприємство виконує електромонтажні роботи. Взагалі в Статуті відкрито 20 видів діяльності, використовується до 7 видів. За період своєї діяльності ТОВ «АЛЬЯНС ТАВРІЯ» один раз змінювало основний вид діяльності.

Огляд джерел, що використані в роботі. У науковій літературі проблеми обліку розрахунків за виплатами працівникам розглядаються з позицій удосконалення документування, методології обліку та звітного відображення інформації. К.І. Самчук [55] акцентує увагу на недоліках первинного обліку нарахування заробітної плати й утримань, обґрунтовуючи необхідність уніфікації документів, інтеграції кадрового та бухгалтерського обліку й автоматизації облікових процедур.

Питання визнання та оцінки зобов'язань перед працівниками досліджуються В.А. Домбровським [12] і Н.В. Потриваєвою [36], які наголошують на потребі нормативного врегулювання обліку різних програм виплат із урахуванням національної та міжнародної практики. І.В. Жиглей [13] та О.В. Кравченко[21] розглядають проблеми класифікації виплат працівникам і підкреслюють необхідність узгодження положень П(С)БО 26 зі статистичними підходами до обліку заробітної плати.

Організаційні аспекти синтетичного й аналітичного обліку розрахунків за виплатами працівникам аналізує Л. Пантелійчук [29], обґрунтовуючи доцільність розширення аналітичного обліку відповідно до видів виплат. Л.А. Суліменко [57] зосереджується на недостатній інформативності фінансової звітності щодо оплати праці та пропонує деталізацію показників у Балансі й Примітках до звітності.

Проблеми узгодженості національних і міжнародних стандартів обліку досліджує А.Д. Садилова [53], наголошуючи на ключовій ролі П(С)БО 26 у формуванні облікової політики. М.С. Карпа [17] та О.Ф. Ярмолук [60] аналізують неузгодженість фінансової, податкової та статистичної звітності й обґрунтовують необхідність уніфікації звітних форм щодо нарахування та виплати заробітної плати.

Апробація результатів дослідження. Основні результати кваліфікаційної роботи магістра обговорено на 2 конференціях, зокрема: IV Міжнародній науково-практичній конференції «Фінансові інструменти сталого розвитку держави в умовах системної економічної трансформації» (м. Хмельницький – м. Херсон, 2025 р.); V Міжнародній науково-практичній Інтернет-конференції «Сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аудиту, оподаткування та аналізу в умовах міжнародної інтеграції» (м. Хмельницький – м. Херсон, 2025 р.).